

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAAT

SESSION DE 1952-1953.

SEANCE DU 25 JUIN 1953.

Rapport de la Commission de l'Instruction publique chargée d'examiner la proposition de loi tendant à l'établissement d'un Jury central pour la collation du grade d'agrégé de l'enseignement secondaire supérieur pour les sciences commerciales.

ZITTING 1952-1953.

VERGADERING VAN 25 JUNI 1953.

Verslag van de Commissie van Openbaar Onderwijs belast met het onderzoek van het wetsvoorstel tot instelling van een centrale examencommissie voor de toekenning van de graad van geaggregeerde van het hoger secundair onderwijs voor de handelswetenschappen.

Présents : MM. BOUWERAERTS, Président ; BAUR, CRAEYBECKX, CROMMEN, GEORGE, HANQUET, Mme LAMBOTTE, MM. LEYSEN, NEEFS, ROLLAND, VAN IN et VANDERMEULEN, Rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'arrêté royal du 15 mai 1934 organisant les écoles supérieures de sciences commerciales et économiques annexées aux facultés de droit permet (art. 13) l'admission à l'agrégation de l'enseignement moyen du degré supérieur pour les sciences commerciales (actuellement agrégé du secondaire supérieur) des licenciés (es) en sciences commerciales provenant des instituts supérieurs de commerce (A5) agréés par le Gouvernement. Sont admis également ceux ou celles qui ont obtenu ce grade devant un jury constitué par le Gouvernement dans le même but.

Dans la pratique ces étudiants(es) perdent une année.

La mesure proposée est juste et équitable : « il est urgent de mettre à la disposition des candidats qui ont terminé leurs études dans un institut supérieur de commerce agréé par l'Etat, un Jury central qui les place sur un pied d'égalité avec les étudiants universitaires quant à la durée et au coût des études. »

C'est dans ces termes que l'auteur de la proposition a justifié celle-ci.

R.A. 4672.

Voir :

Document du Sénat :
357 (Session de 1952-1953) : Proposition de loi.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het koninklijk besluit van 15 Mei 1934 tot inrichting van de hogere scholen voor handels- en economische wetenschappen toegevoegd aan de rechtsgeleerde faculteiten maakt het mogelijk (art. 13) de licentiaten in de handelswetenschappen van de door de Regering erkende handelshogescholen (A5), toe te laten tot het aggregaat van het middelbaar onderwijs van de hogere graad voor de handelswetenschappen (thans geaggregeerde van het hoger secundair onderwijs). Worden eveneens toegelaten degenen die die graad hebben verkregen vóór een examencommissie welke daartoe door de Regering is ingesteld.

Practisch verliezen die studenten één jaar.

De voorgestelde maatregel is rechtvaardig en billijk te noemen : « het is dringend noodzakelijk voor de kandidaten, die de volledige cyclus van een door de Staat erkende handelshogeschool hebben doorlopen, een centrale examencommissie in te stellen, zodat zij, inzake duur en kosten van de studies, op gelijke voet worden gesteld met de universiteitsstudenten. »

Aldus rechtvaardigt de indiener zijn voorstel.

R.A. 4672.

Zie :

Gedrukt Stuk van de Senaat :
357 (Zitting 1952-1953) : Wetsvoorstel.

M. le Ministre de l'Instruction publique en marquant son accord présente quelques observations. La Commission fait siennes les remarques du Ministre et décide de modifier en conséquence l'article premier et l'article 2 de la proposition.

Il résulte des déclarations de M. le Ministre, — et la Commission en convient elle-même — que les exigences du jury central ne seront, en aucun cas, inférieures à celles des jurys des universités et que le programme de l'examen du jury central comprendra les matières déterminées par l'arrêté royal du 15 mai 1934 organique des écoles supérieures de sciences commerciales et économiques annexées aux facultés de droit des Universités de l'Etat.

D'autre part, il va de soi que les Instituts supérieurs de commerce agréés par le Gouvernement ont la faculté d'organiser les cours (spéciaux) préparatoires à l'examen devant le jury central mais qu'ils ne pourront prétendre de ce fait aux subventions de l'Etat pour ces cours.

* * *

L'article 1 règle la formation du jury. La Commission amende le texte primitif de telle sorte que seuls les professeurs des établissements d'enseignement supérieur de l'Etat et ceux des établissements libres d'enseignement supérieur en feront partie.

L'article 2 laisse liberté entière au département de l'Instruction publique pour étudier et fixer, par arrêté royal, les conditions exigées pour subir l'épreuve de l'agrégation en sciences commerciales devant le jury central.

La Commission décide d'ajouter à l'article 2 un nouvel alinéa qui précise les matières du programme de l'examen.

De plus, l'article 3 laisse au Roi le soin de régler tout ce qui concerne l'organisation et le fonctionnement de ce jury.

La proposition amendée et le rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
H. VANDERMEULEN.

Le Président,
A. BOUWERAERTS.

De h. Minister van Openbaar Onderwijs heeft zijn instemming daarmede betuigd, maar toch enkele opmerkingen gemaakt. De Commissie verenigt zich met de opmerkingen van de Minister en beslist de artikelen 1 en 2 van het voorstel dienovereenkomstig te wijzigen.

Uit de verklaringen van de h. Minister blijkt — en de Commissie is het daarmede eens — dat de eisen van de centrale examencommissie in geen geval minder zwaar zullen zijn dan die van examencommissies bij de universiteiten en dat het examenprogramma van de centrale examencommissie de vakken zal omvatten, welke zijn vastgesteld bij het koninklijk besluit van 15 Mei 1934 tot inrichting van de hogere scholen voor handels- en economische wetenschappen, toegevoegd aan de rechtsgeleerde faculteiten der Rijksuniversiteiten.

Voorts spreekt het vanzelf dat de door de Regering erkende handelshogescholen (bijzondere) cursussen kunnen inrichten als voorbereiding op het examen voor de centrale examencommissie, maar dat zij daarvoor geen aanspraak kunnen maken op Rijkssteun.

* * *

Artikel 1 regelt de samenstelling van de examencommissie. De Commissie amendeert de oorspronkelijke tekst in die zin, dat alleen de professoren van de Rijksinrichtingen voor hoger onderwijs en die van de vrije inrichtingen voor hoger onderwijs daarvan deel uitmaken.

Artikel 2 verleent aan het Departement van Openbaar Onderwijs algehele vrijheid om de vereisten voor het afleggen van het examen van geaggregeerde in de handelswetenschappen voor de centrale examencommissie, te bestuderen en bij koninklijk besluit te regelen.

De Commissie beslist, aan artikel 2 een nieuw lid toe te voegen tot vaststelling van de examenvakken.

Voorts is bij artikel 3 aan de Koning de zorg overgelaten alles te regelen wat betrekking heeft op de inrichting en de werkwijze van de examencommissie.

Het geamendeerde voorstel en dit verslag zijn eenstemmig aangenomen.

De Verslaggever,
H. VANDERMEULEN.

De Voorzitter,
A. BOUWERAERTS.

TEXTE AMENDE PAR LA COMMISSION.

Article Premier.

Il est constitué chaque année un jury central pour la collation du grade d'agrégé de l'enseignement secondaire supérieur pour les sciences commerciales.

Ce jury est constitué de telle sorte que les professeurs des établissements d'enseignement supérieur de l'Etat *et* (*) ceux des établissements libres d'enseignement supérieur (**) y soient représentés en nombre égal.

Le président du jury est choisi en dehors du personnel enseignant.

Art. 2.

Dans des conditions à fixer par le Roi, peuvent présenter devant ledit jury, l'examen d'agrégé de l'enseignement secondaire supérieur pour les sciences commerciales, les porteurs d'un diplôme de licencié en sciences commerciales, délivré par une école spéciale de commerce annexée à une université ou par un institut supérieur de commerce *créé ou agréé* par le Gouvernement.

Le programme de cet examen comprendra les matières déterminées par l'arrêté royal du 15 mai 1934 organique des écoles supérieures de sciences commerciales et économiques annexées aux facultés de droit.

Art. 3.

Le Roi nomme le président et les membres du jury, prévu à l'article 1er ci-dessus, et règle tout ce qui concerne son organisation et son fonctionnement.

Art. 4.

Les porteurs du diplôme d'agrégé obtenu devant ce jury bénéficieront de l'article 54*bis* des lois coordonnées sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires, alinéa 1er, tel qu'il a été modifié par la loi du 17 décembre 1952, article 3.

(*) En italiques : texte des amendements de la Commission.

(**) Supprimé : « et les représentants des instituts supérieurs de commerce agréés par le Gouvernement. »

TEKST GEAMENDEERD DOOR DE COMMISSIE.

Eerste Artikel.

Elk jaar wordt voor de toekenning van de graad van geaggregeerde van het hoger secundair onderwijs voor de handelswetenschappen een centrale examencommissie ingesteld.

Deze examencommissie wordt op zódanige wijze samengesteld, dat de professoren der Rijksinrichtingen voor hoger onderwijs *en* (*) die van de vrije inrichtingen voor hoger onderwijs (**) er in gelijken getale in vertegenwoordigd zijn.

De voorzitter van de examencommissie wordt buiten het onderwijzend personeel gekozen.

Art. 2.

Onder door de Koning vast te stellen voorwaarden kunnen voor gezegde commissie het examen van geaggregeerde van het hoger secundair onderwijs voor de handelswetenschappen afleggen de houders van een diploma van licentiaat in de handelswetenschappen, uitgereikt door een speciale aan een universiteit verbonden, of een door de Regering *opgerichte of* erkende handelshogeschool.

Het programma voor dat examen omvat de vakken bepaald bij het koninklijk besluit van 15 Mei 1934 tot inrichting van de hogere scholen voor handels- en economische wetenschappen toegevoegd aan de rechtsgeleerde faculteiten.

Art. 3.

De Koning benoemt de voorzitter en de leden van de bij artikel 1 ingestelde examencommissie en regelt alle aangelegenheden die betrekking hebben op haar inrichting en werking.

Art. 4.

De houders van het diploma van geaggregeerde, vóór die examencommissie behaald, genieten het voordeel van de samengeordende wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens, artikel 54*bis*, 1° lid, zoals gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 17 December 1952.

(*) Cursief : amendementen van de Commissie.

(**) Weggelaten is : « en de leraren van de door de Regering erkende handelshogescholen. »

